

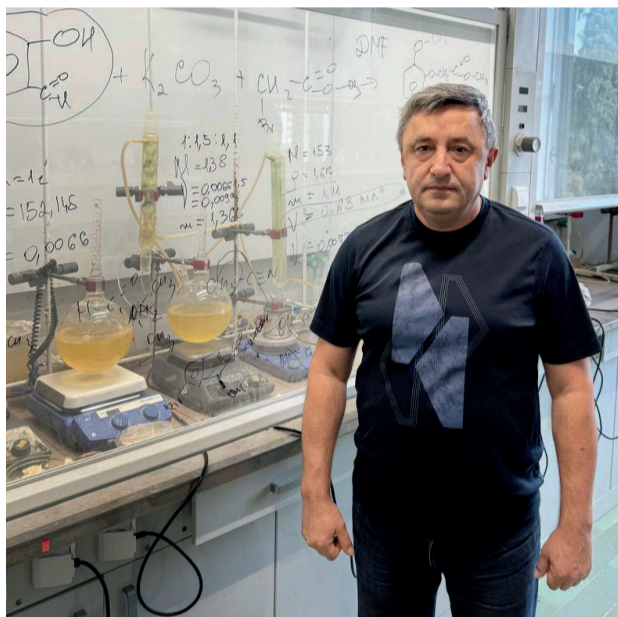
3 Діалоги
про Європу
СТОР.

4 Мистецька битва
факультетів
СТОР.

7 Арттерапія
очима студентки
СТОР.

Зі здобутків кафедри органічної хімії

До Дня науки

Ужгородський національний університет є потужним осередком науки не лише на Закарпатті, а й в Україні та далеко за її межами. Підтвердженням визнання є успішна атестація на найвищому А-рівні за природничим напрямком. Вагомий внесок своїм науковим добробком зробили представники кафедри органічної хімії, яка є одним із трьох лідерів у нашому університеті. Про наукову роботу структурного підрозділу докладніше розповів завідувач кафедри, професор Михайло Онисько: «Кафедра органічної хімії є однією з перших кафедр вишу й має сформовані наукові традиції та школи. У теперішні непрості часи нам удалося зберегти науковий потенціал і реалізувати передові наукові дослідження завдяки різновекторній діяльності працівників кафедри. Ми маємо тісні зв'язки з колективами провідних наукових установ України, а також із колегами з-за кордону (Словаччина, Чехія, Польща, Угорщина, Франція, Хорватія). Важливо: наш підрозділ у тісному контакті з науково-виробничим сектором країни. Так, завдяки співпраці й спонсорській допомозі науково-виробничих підприємств «УКРОРГСИНТЕЗ» та «ЕНАМІН» ми отримали сучасну наукову лабораторію з органічного синтезу, де здійснюємо наукові дослідження, результати яких друкуємо в провідних фахових міжнародних виданнях».

Працівники кафедри трудяться над спільними міжнародними проектами з виробничим сектором ТДВ «Пере-

чинський лісохімічний комбінат». На кафедрі постійно реалізують наукові проекти, фінансування з них дозволяє підтримувати належну матеріальну базу та оплачувати працю науковим працівникам. Так, станом на 2026 рік на кафедрі органічної хімії діють дві молодіжні наукові теми (наукові керівники – доценти Наталія Король та Микола Кут) і один грант Національного фонду досліджень України (науковий керівник – професор Михайло Сливка), до яких, крім молодих учених, залучені з оплати праці аспіранти та студенти, котрі спеціалізуються в підрозділі. М.Онисько додав: «Хочу зауважити, що дослідження не лімітовані межами винятково органічної хімії, а здебільшого на грані двох-трьох, а то й більше наук. Зокрема, ми тісно співпрацюємо з колегами кафедр неорганічної хімії, екології, медико-біологічних дисциплін, мікробіології, вірусології, епідеміології з курсом інфекційних хвороб та інших структурних підрозділів нашого університету. Це дозволяє проводити комплексні дослідження, які дають цінні результати. Не дивно, що саме з нашої кафедри цього горіч було подано три запити (усього з вишу тільки 4 (!) на проектну аспірантуру й у разі успіху це – повне забезпечення умовами й засобами дослідження з гідною оплатою праці для аспірантів – майбутнього нашої кафедри. І напевно, один із найголовніших чинників ефективної наукової роботи – доброзичлива, здорова атмосфера в колективі. Ми всі різні, але одне одного розуміємо!»

Докладніше про наукові проекти поінформував керівник проекту НФДУ № 2023.03/0176 «Стратегія спрямованого синтезу функціональних халькогенгалогенідних матеріалів для потреб медицини й енергетики» професор Михайло Сливка: «Реалізація проекту запланована на три роки: із 2024 до 2026-ого. Основна мета – створення наукових засад і підходів синтезу та вивчення властивостей нових функціональних матеріалів, які можуть знайти використання в медицині, енергетиці, оптоелектроніці... Наш колектив багатовекторний: органіки, неорганіки, матеріалознавці, мікробіологи; у штаті – як молоді вчені, так і гуру, котрі пропрацювали в науці понад 45 років! Це дає результати! Створені ефективні органічні, неорганічні, гібридні матеріали, властивості яких дозволяють прогнозувати реальну перспективу використання. Грантове фінансування забезпечує колектив не тільки належними матеріалами та умовами роботи, а й гідною оплатою праці. Крім того, Національний фонд досліджень України відкриває реальні можливості придбання дорогих приладів, що було проблематично реалізувати на класичних держбюджетних темах. Скажімо, за кошти гранту придбано сучасний мікрохвильовий реактор, який відкриває нові горизонти й можливості в сталому органічному синтезі: цього літа плануємо публікувати перші результати, одержані при мікрохвильовому опроміненні. На мою думку, грантова підтримка

НФДУ дає всі можливості повноцінно виконувати наукові дослідження в цей складний воєнний період».

Що молоді науковці можуть очікувати від проектно-аспірантури? Магістрантка кафедри органічної хімії Діана Куля міркує: «Цьогоріч уперше в межах реалізації експерименту МОН України було оголошено конкурс проектно-аспірантури. Заявку заповнювала разом із майбутнім науковим керівником Миколою Кутком. Умови подання заявки хоч і були в цілому зрозумілі, але передбачали великий обсяг роботи з оформлення й містили певні лімітації. Наприклад, керівник та майбутній аспірант мали мати опубліковану спільну наукову статтю. Що очікую від проектно-аспірантури? Передусім – стати аспіранткою, мати повне забезпечення умовами роботи в лабораторії! Так, поки МОНУ прописало фінансування лише на два з чотирьох роки, але це ж експеримент і вперше! Маю надію, що наступного року буде чітке бачення фінансування. І на 3-4 роки навчання. Дуже радує: цей конкурс у часових межах не збігається з класичною кампанією вступу до аспірантури – інакше довелось б наперед визначитися, а це не завжди вдається зробити правильно».

Отож, як бачимо, хіміки, зокрема з кафедри органічної хімії, також здійснюють вагомий внесок у розвиток науки УжНУ. А всіх причетних до свята – із Днем науки!

**За інформацією
Евеліни Ференчик, студентки 1 курсу
Навчально-наукового інституту хімії
та екології**

Маніфест у вбранні

21 травня – День вишиванки

Для українців одяг ніколи не був просто «тканиною, що прикриває тіло» чи суто побутовою необхідністю. Це – маніфест, мова без слів, дзеркало ідентичності та спосіб самовираження. Особливо сьогодні, коли кожен вихід у світ у національному вбранні – свідомо позиція й демонстрація цінностей.

Українську вишиванку ніні переосмислюють. Святковий чи музейний гардероб став стилем. Сучасне покоління не шукає компромісів між традицією й трендами – натомість майстерно та сміливо поєднує їх. Для молоді вишиванка – не про театральне вбрання з минулого, а про глибокий генетичний код, який вимагає поваги й нового прочитання. Прагнучи виглядати стильно, прогресивно й водночас автентично, українці філігранно інтегрують унікальні старовинні орнаменти в сучасні формати: від повсякденних оверсайз-худі та стрітвіру до елегантних ділових костюмів. Тож наша спадщина – адаптивна!

Проте баланс ми віднайшли не одразу. Якщо відверто, довго вишиванки взагалі не було в шафах багатьох моїх ровесників. І річ зовсім не в бракові патріотизму, а в тому, що пропозиції масмаркету банально не пасували до нашого ритму й стилю життя. Ринок роками штампував псевдопатріотичний пластиковий дизайн, який відштовхував молодь несмаком і штучністю. Сьогодні українські бренди здійснили прорив: різноманіття концептів, якісних тканин та стильних силуетів, нарешті, дозволяє кожному знайти свою річ, уписати її в щоденний лук.

Саме завдяки свободі вибору ми отримали дивовижне розмаїття на вулицях. Звісно, стиль – суб'єктивне поняття й кожен розуміє та відчуває моду по-своєму. Хтось міксує орнаменти з кросівками, а хтось береже вишиту сорочку винятково для особливих подій. Але краса Дня вишиванки в тому, що різниця в смаках чи фасонах узагалі не має значення. Важливо інше: у цей день ми всі стаємо частиною одного великого візуального коду. Нас гуртує не однаковість одягу, а єдність смислів, пам'яті та поваги до своєї країни. І саме це робить нас непереможними.

Вікторія Міклош,
студентка
відділення журналістики

«Українське письменство та фольклор...»

Міжнародну наукову конференцію «Українське письменство та фольклор у культурних взаємозв'язках» присвятили 80-річчю кафедри української літератури УжНУ.

«Ми стартували тоді, коли почав працювати наш університет, адже філологічний факультет – один із перших. Не могли оминати важливу дату й майже пів року працювали, аби зібрати

багатьох дослідників, які б змогли з нами розділити радість свята», – розповіла Оксана Кузьма, доцентка, завідувачка кафедри української літератури.

До заходу долучилося близько 155 учасників із різних кутків України, зокрема з провідних наукових, науково-освітніх інституцій, а також із закордону.

На 8 секціях учасники говорили про українську літературу та

фольклор в історичній проєкції; теоретичні засади та світовий контекст літератури; про неї в міжкультурному діалозі; про поезику літературного твору; літературне краєзнавство; художній текст як простір мовотворчості; літературну освіту за сучасних викликів та про мистецтво слова й фольклор у медіапросторі.

Мирослава Гарздієв,
«Погляд»

УжНУ волейболить!

Услід за успішним виступом в Ужгородській волейбольній лізі, де, нагадаю, команда УжНУ стала першою серед чоловіків і третьою з-поміж жінок, результативно зіграли во-

лейбольні дружини альма-матер і в чемпіонаті Закарпаття.

Зокрема, обидва колективи змогли пробитися до фіналу: ужнівці фінішували четвертими, а ужнівці навіть стали во-

лодарями срібних медалей.

Вітання командам та їхнім тренерським штабам за вдалий сезон-2026!

Володимир Тарасюк,
«Погляд»

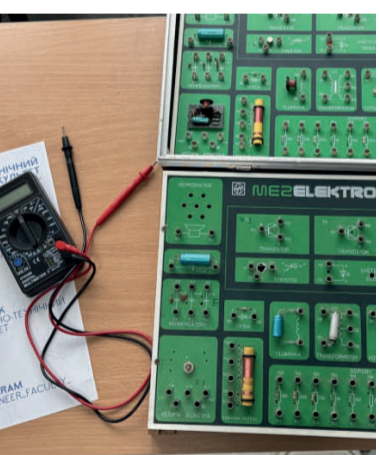
Двері відчинено

Майбутні студенти ознайомилися зі спеціальностями

12-14 травня 2026 року Ужгородський університет традиційно відчинив двері для школярів та їхніх батьків. Сотні закарпатських абітурієнтів прийшли, щоб не просто послухати інформацію про вступ, а наживо відчути атмосферу закладу, спробувати себе в майбутній професії та поспілкуватися зі студентами й викладачами.

На інженерно-технічному факультеті панувала справжня фестивальна атмосфера. П'ять напрямів підготували інтерактивні зони: електронівці показували, як механічна енергія перетворюється на електричну, комп'ютерники занурювали гостей у програмування та роботу з кристалами, на прикладній механіці працював 3D-принтер, будівельники демонстрували макети та креслення, а на автоматизованих технологіях можна було спробувати паяння й побачити студентські робототехнічні проєкти.

Філологічний факультет, для якого День відкритих дверей уже став улюбленою традицією, цього року провів масштабну роботу. Гостей зустрічали креативними презентаціями, інтелектуальними іграми, приємними сюрпризами та конкурсом із подарунками. Декан факультету відповідав на численні запитання, студенти провели екскурсії корпусом, а на виставці наукових здобутків можна було побачити, чим живуть філологи Ужгородського університету.

Навчально-науковий інститут стоматології та лабораторної медицини перетворився на майданчик для практиків. Абітурієнти сідали в справжнє стоматологічне крісло, пра-

Про діяльність військової кафедри й інше – на засіданні вченої ради

28 травня відбулося засідання Конференції трудового колективу Ужгородського національного університету (розглянули питання про внесення змін до складу делегатів Конференції та вченої ради), а також власне засідання вченої ради закладу.

Розпочали з урочистостей: вручення відзнак УжНУ; грамот Ужгородської районної та міської рад, подяк Закарпатської ОВА молодим ученим із нагоди Дня науки; дипломів та атестатів про присвоєння вчених звань і наукових ступенів. Також наш виш отримав подяку від голови Ради молодих учених при МОН України.

Зі звітом про науково-педагогічну діяльність кафедри військової підготовки виступив завідувач Микола Попельський. Підрозділ здійснює військову підготовку громадян за програмою офіцерів запасу коштом фізичних осіб за чотирма військово-обліковими спеціальностями: «Бойове застосування механізованих з'єднань, військових частин і підрозділів», «Бойове застосування з'єднань, військових частин і підрозділів наземної артилерії», «Бойове застосування з'єднань, військових частин і підрозділів спеціального призначення (крім морських)», «Організація психологічної підготовки персоналу».

За час роботи кафедра випустила понад 750 офіцерів запасу, які проходять службу в Збройних силах України, інших військових формуваннях та правоохоронних органах. Наразі тут навчаються 42 особи. Із 1 вересня 2025 р. КВП розпочала готувати студентів другого курсу університету за програмою базової військової

підготовки. Станом на 25 травня теоретичну частину опанували 712 здобувачів фаху.

Наступним етапом засідання стали конкурсні та атестаційні справи. Відповідно до результатів голосування, завідувачкою кафедри англійської філології стала Дарина Станко, основ медичини – Ксенія Мелега, угорської філології – Наталія Нодь. Учене звання доцента здобув Роман Бучук (кафедра програмного забезпечення систем), Іван Полюжин (прикладної лінгвістики), Ігор Хархаліс (анатомії людини та гістології), Галина Шикітка (загальної педагогіки та педагогіки вищої школи).

Відтак розглянули питання про відкриття докторантури; рекомендацію до вступу в докторантуру; створення спеціалізованих учених рад із метою присудження ступеня доктора філософії; уточнення тем дисертаційних досліджень, призначення та зміну наукових керівників, надання дозволу на наукове керівництво; затвердження оновлених редакційних колегій наукових видань; змін до Правил прийому на навчання до ДВНЗ «УжНУ» в 2026 р.; Правил прийому на навчання до Природничо-гуманітарного фахового коледжу УжНУ в 2026 р.; освітніх програм та навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти 2026 р. вступу; запровадження освітньої діяльності за освітньо-професійними програмами підготовки здобувачів вищої освіти; відзначення працівників Природничо-гуманітарного фахового коледжу тощо.

Софія Скиба,
«Погляд»

цювали з фотополімерними матеріалами, лампами, розглядали гістологічні зрізи, мікробіологічні посіви та сучасне рентген-обладнання. Інститут представив одразу три спеціальності: це – стоматологія, лабораторна діагностика й біотехнологія.

На факультеті міжнародних економічних відносин панувала тепла та відкрита атмосфера. Завідувачі кафедр і декан докладно розповіли про програми, предмети, можливості навчання за кордоном через «Erasmus+» та студентське життя. Найактивніших чекали квест і «Kahoot» із подарунками від студентського самоврядування.

Юридичний факультет вразив практичним підходом. Професорка Андріанна Бадида разом зі студентами 3 курсу пропонувала розв'язувати реальні правові кейси, а асистент Назар Парамонов ознайомив школярів з основами криміналістики та навичками надання домедичної допомоги. Гості буквально «приміряли» професію юриста.

Біологічний факультет запросив гостей у свої лабораторії. Школярі побачили сучасне обладнання, відвідали зоологічний музей і ботанічний сад, дізналися про наукові дослі-

дження та особливості навчання.

Крім цього, двері відчинили ще багато факультетів й інститутів: історії та міжнародних відносин (з археологічним музеєм і тренінгом «побутової дипломатії»), інформаційних технологій, математики та цифрових технологій, іноземної філології (із мовним квестом), медичного (із симуляційним центром), хімії та екології, туризму та міжнародних комунікацій, географічний, економічний, фізичний, суспільних наук та інші. Кожен підготував щось особливе – від інтелектуальних ігор і майстер-класів до екскурсій лабораторіями та зустрічей із роботодавцями.

Загалом три дні відкритих дверей стали справжнім святом профорієнтації. Майбутні студенти не просто отримали інформацію, а відчули дух університету, побачили, чим живуть різні спеціальності, і головне – зробили важливий крок до свідомого вибору свого майбутнього.

УжНУ продовжує традицію – відчиняти двері для тих, хто хоче більше, ніж просто вступити.

Дар'я Ванжа,
Максим Сурін,
студенти
відділення журналістики

«Діалоги про Європу»

Представники нашого вишу долучилися до дискусій про майбутнє України в ЄС

10 травня на Закарпатті відбувся четвертий міжнародний форум «Діалоги про Європу». У заході взяли участь понад 100 громадських діячів, експертів та інтелектуалів з України, Угорщини, Словаччини, Румунії та Чехії. Ужгородський університет представили викладачі 5 факультетів: суспільних наук, міжнародних економічних відносин, історії та міжнародних відносин, туризму та міжнародних комунікацій, а також філологічного.

Серед учасників форуму від УжНУ були Мирослава Лендбель, проректорка з науково-педагогічної роботи, професорка; Микола Палінчак, декан факультету міжнародних економічних відносин, професор; Igor Vegesh,

завідувач кафедри політології і державного управління, доцент; Маріанна Колодій, старша викладачка кафедри політології і державного управління; Ярослав Дроздовський, заступник декана з міжнародної діяльності, доцент; Володимир Химинець, професор кафедри міжнародних економічних відносин; Ганна Мелеганіч, доцентка кафедри міжнародних студій та суспільних комунікацій; Володимир Гуцул, доцент кафедри археології, етнології та культурології; Олександр Коваль, старший викладач кафедри туристичної інфраструктури та готельно-ресторанного господарства; Наталія Толочко, доцентка кафедри журналістики.

Форум організував Інститут центральноєвропейської

стратегії (ICES). Головна мета – утвердження доктрини добросусідства в Центральній Європі як важливого елемента європейської інтеграції України та протидія російським імперським наративам.

Під час заходу відбулися публічне інтерв'ю з Надзвичайним і Повноважним Послом Чехії в Україні Любошем Весели та ще

дві великі дискусійні панелі щодо добросусідства в регіоні й перспектив вступу України до ЄС.

М.Лендбель зазначила, що участь у таких форумах важлива для ужнівських науковців: «Це – підтвердження експертизи, можливість отримати актуальну інформацію від європейських колег, установити нові партнерства та

долучитися до мейнстримного дискурсу про європейське майбутнє України».

Форум підтримали Європейський Союз, Міжнародний фонд «Відродження», Фонд Конрада Аденауера в Україні та інші партнери.

Дар'я Ванжа,
студентка
відділення журналістики

Одна з когорт першого випуску філологічного факультету Ужгородського університету

До 100-річчя від дня народження Олени Пеняк

...1 лютого 1946 року. Цього дня розпочалися заняття на чотирьох факультетах (історичному, філологічному, біологічному й медичному) щойно відкритого (18 жовтня 1945-ого) Ужгородського державного університету. Серед нечисленної кількості студентів, які переступили поріг вишу, була й проста селянська дівчина з Полісся Олена Татура. Саме ця подія змінила її подальший життєвий шлях, назавжди пов'язала зі Срібною Землею.

О.Пеняк народилася 17 червня 1926 р. в селі Стриєва Новоград-Волинського району (нині Звягельський) на Житомирщині в сім'ї простих трударів Ксенії Архипівни й Петра Дем'яновича Татур. Була четвертою дитиною в родині. Дитинство припало на буремні, жорстокі роки: голод 1932–1933-іх, радянсько-німецька війна. Ці події чорним крилом торкнулися всієї родини. Не витримавши голоду, намагаючись зберегти життя дітей, пішла за межу вічності в 42 роки мати. Війна забрала життя дев'ятинадцятирічного брата Павлика (сімейну гордість), який загинув у кровопролитних боях за визволення села Гола Долина Слов'янського району Донецької області 21 липня 1943 р.

Після закінчення чотирьох класів початкової школи дівчина навчалась у середній школі в Новоград-Волинському. Вихованням займалися старші сестри Наталія та Валентина. Вони керувалися словами

батька: «Якщо ми не будемо допомагати одне одному, то не виживемо». Під час навчання в школі Олена брала активну участь у збиранні врожаїв у колгоспі «Мічуринець», була членом групи самозахисту місцевої протиповітряної оборони.

У 1945 р. доля привела на Закарпаття. Разом із середньою за віком сестрою Валентиною та її родиною (її чоловік був першим комендантом звільненого Ужгорода) переїжджає до міста. Із відкриттям тут державного університету (як уже було сказано) вступила на філологічний факультет.

У 1951-ому дипломованим спеціалістом була направлена на роботу в середню школу імені Олександра Пушкіна в Мукачеві (до речі, у 2022 році, коли почалося повномасштабне вторгнення, педагогічний колектив закладу відмовився від цього імені). Тут упродовж дев'яти років викладала російську мову та літературу. Далі продовжила сіяти добре, розумне й вічне в середній школі № 5 Ужгорода. Слід наголосити, що Олена Петрівна дуже любила дітей і радо працювала з ними. Грунтовно готувалася до уроків: перечитувала фактичний матеріал, підбирала додаткову літературу, шукала наочні посібники, роздатковий матеріал. Учителка розвивала культуру мовлення школярів, логічного й послідовного висловлювання думок, а також навчала правил орфографії та пунктуації.

На уроках літератури не тільки прищеплювала любов до читання художніх текстів, а й спонукала дітей визначати ідею, проблематику творів, критично оцінювати інформацію... Зокрема, розповідаючи про письменників, зауважувала: окремі з них мали українське коріння.

У 1960 р. Олена Петрівна пройшла за конкурсом на посаду старшого викладача кафедри до Ужгородського державного університету. За роки роботи у вишій викладала курси синтаксису, методу викладання мови, вела чимало спецкурсів та спецсеминарів, опікувалася написанням курсових і дипломних робіт. Маючи значний освітній досвід, із задоволенням керувала шкільною практикою студентів, читала лекції для педагогів в інституті підвищення кваліфікації вчителів (Ужгород). Була надзвичайно відповідальною, порядною, чуйною, доброзичливою педагогінею з великої літери. О.Пеняк поважали й шанували керівництво, колеги, студентство. В Ужгородському університеті фахівчиня працювала до липня 1984-ого, коли вийшла на заслужений відпочинок. Після цього присвятила більшу частину життя квітникуству. До речі, цим займалася в попередні роки, особливо коли жила в краєзнавчому музеї (тепер – імені Тиводара Легоцького).

Крім того, колега успішно виконувала наукову роботу. Закінчила аспірантуру філо-

логічного факультету (з відривом від виробництва). Але, на жаль, кандидатську дисертацію так і не захистила.

О.Пеняк брала активну участь у громадській роботі. Довгі роки була академнаставницею. Контролювала успішність, цікавилася умовами проживання й життям студентів загалом. Допомогала словом та ділом. Тому мала беззаперечний авторитет: молодь довіряла Олені Петрівні. А ще вона була членкинею профкому факультету, де працювала в культурно-масовій комісії. Організувала різні свята. Як бачимо, це – надзвичайно активна викладачка.

У студентські роки Олена зустріла єдине кохання – історика-археолога Степана, із яким у мирі й злагоді прожила 59 років. Спільно раділи успіхам, переживали невдачі, складали плани. У сім'ї панували гармонія, душевний спокій... Виростили та виховали сина Павла, котрому віддавала батьківську любов. Раділи його здобуткам. А він постійно тишив батьків успіхами. Добре вчився в школі та університеті, закінчив аспірантуру Інституту археології НАН України, став кандидатом історичних наук. Працює доцентом факультету туризму та міжнародних комунікацій УжНУ.

За багаторічну й сумлінну працю Олена Петрівна в листопаді 1996 року отримала статус учасника Другої світової війни й пам'ятну медаль. А ще

відзначена медаллю «Ветеран праці». Крім того, ректор університету неодноразово оголошував колезі подяки, нагороджував грамотами... А для педагогині важливим було працювати для студентів. І вона це робила залюбки.

Минуло 10 років, як 19 квітня 2016-ого після важкої хвороби О.Пеняк відійшла в засвіти. Знайшла вічний спочинок на старому цвинтарі села Минай Ужгородського району Закарпатської області, де через 5 років був похований і її чоловік Степан Іванович. Олену Петрівну пам'ятають родичі, студенти, колеги – усі, хто її знав – людину, котра все життя творила добрі справи!

Микола Олашин,
Павло Пеняк,
кандидати історичних наук

12 травня світ відзначив Міжнародний день медсестри та медбрата

Для нас, студентів Ужгородського університету, цей день має особливе значення. Хтось лише робить перші кроки в медицині, дехто вже проходить практику в лікарнях, а деякі тільки починають ознайомлення з професією, інші впевнені, що хочуть присвятити їй життя. І саме під час навчання та практики студенти найкраще розуміють, наскільки важливою є праця медсестер і медбратів – людей, які щодня

тримають тягар важких рішень на своїх плечах. Саме такі фахівці зустрічають пацієнтів першими й проводять із ними найбільше часу. Роблять уколи, вимірюють тиск, о четвертій ранку, заспокоюють наляканих дітей, підтримують старших людей, утішають родичів і знаходять сили усміхнутися навіть у найважчі дні. Робота вимагає не лише знань і вправності рук, а й величезної витримки, терпіння та людяності.

У час, коли українська медицина працює на межі неможливого, у лікарів – колосальне навантаження. Щоденні чергування, робота під обстрілами, догляд за пораненими військовими, допомога цивільним під час тривоги, брак персоналу та постійна нестача часу – усе це стало новою реальністю. Доводиться працювати зо 12–24 години, часто без вихідних. Утомлені фізично й емоційно, але продовжують виконувати

свою місію з великою відданістю.

Медсестри й медбрата – ті, хто стоять біля ліжка пацієнта годинами, змінюють пов'язки, вводять ліки, утішають словом, тримають за руку в найстрашніші моменти. Робота майже завжди залишається за кадром: без гучних слів, без численних нагород і медіауваги. Але саме завдяки цим людям багато з нас має змогу одужати, а сотні поранених – отримати шанс на життя.

Тож сьогодні ми, студенти, хочемо щиро сказати дякую. За ваші терпіння, силу, людяність і турботу, яку даруєте людям щодня. Саме завдяки вам медицина – не лише про лікування, а й про підтримку та надію. Нехай ваша праця завжди буде гідно оцінена, а поруч із професійними викликами в житті залишаються вдячні люди.

Аліна Красновська,
студентка
відділення журналістики

Мистецька битва факультетів

Як минула «Студвесна-2026» в УжНУ

14 травня в амфітеатрі відбувся щорічний міжфакультетський захід «Студвесна-2026». Це – подія, де молодь може показати таланти поза навчальним процесом. Звісно, ми не забули й про наших захисників, завдяки яким мали можливість спокійно провести івент. Саме тому на сцені була встановлена донат-скринька. Конкурс розділили на три головні номінації: відео, пісню й танець.

Розпочали вечір учасниці конкурсу «Міс УжНУ-2026», одразу задавши тон свята. Ведучі Едуард Шепа та Наталія Гочко не лише модерували програму, а й додавали їй легкості завдяки гумору. Оцінювало виступи журі «великої п'ятірки», до складу якого ввійшли Мар'яна Яворська, Валентина Зелінка, Єлизавета Бабяк, Дарина Осика та Ілона Нагірна. Це – фахівці у сферах культури, мистецтва й хореографії.

Першим глядачі побачили вокальний блок, який став багатожанровим міксом. Учасники представили як авторські композиції, так і відомі українські пісні. Виступи – різні за стилем, подачею та емоційним наповненням – демонстрували вокальні здібності, артистизм і сценічну культуру студентів.

Не менш видовищним став танцювальний блок, у якому взяли участь представники

18 факультетів та інших навчальних підрозділів. Кожен номер вирізнявся оригінальністю постановки, емоційністю й технікою виконання. Особливу увагу привертала яскраві костюми учасників, які доповнювали образи та підсилювали загальне враження від виступів. На сцені поєднувалися різні стилі танцю: від сучасної хореографії до елементів народних і театралізованих постановок, що зробило блок ще різноманітнішим та динамічнішим.

Окрему увагу привернув благодійний аукціон, що став важливою частиною заходу. У межах ініціативи вдалося зібрати кошти на підтримку військових: серед лотів – речі від 46-ої бригади (шеврон, преміальна табличка, прапор та військове мило). Таким чином студенти вкотре довели свою небайдужість.

Із вітальним словом до присутніх звернувся проректор із науково-педагогічної роботи, професор Ігор Король, підкресливши важливість таких подій для розвитку молоді.

Кульмінація вечора – оголошення результатів. Приз глядацьких симпатій здобув філологічний факультет. У відео-конкурсі переміг медичний підрозділ, друге місце посів біологічний, а третім став юридичний. У вокальному блоці перше місце здобув факультет туризму та міжнародних комунікацій, друге – історії та міжнародних відносин, третє – філологічний. У танцювальній категорії основним лідером фінішував філологічний факультет, друге місце – у факультету інформаційних технологій, а третє – у медичного.

За підсумками загального заліку перемогу здобув філологічний факультет, друге місце посів медичний, а третє – фізичний.

«Студвесна-2026» укотре підтвердила: студентське життя в УжНУ – не лише навчання, а й простір для творчості, самореалізації та єдності, де кожен може заявити про себе.

Ксенія Рябой,
Марія Семенченко,
студентки
відділення журналістики

Учений-гунгаролог, педагог, громадський діяч

Доценту Ласлові Зубаничу виповнилося 55

Закарпаття багате історіями. Є спеціалісти з вітчизняної історії, зарубіжної, а також з археології, етнології, історіографії, джерелознавства тощо. Тепер ітиметься про кандидата історичних наук, доцента Ласла Зубанича. Зважаючи на його здобутки та 55-річчя, розкажу про колегу докладніше.

Л.Зубанич народився 20 травня 1971 р. у селі Гараздівка (зараз Гут) Берегівського району Закарпатської області в родині землеробів Ласла Зубанича та Ілони Сотмарі. Має молодшого брата. У місцевій восьмирічній та Іванівській середній школах учився дуже добре. Найбільше подобалися гуманітарні предмети: історія (вчителька Марія Гопак), угорська мова та література (Габрієлла Югас), біологія (Ілона Іжак). Ще в школі, яку закінчив зі срібною медаллю, твердо вирішив: стане істориком.

Так і сталося! У 1988 році нішній ювіляр вступає на історичний факультет Ужгородського державного університету. Серед улюблених предметів у вищій – «Стародавній світ», «Історія середніх віків», «Нова історія», «Джерелознавство», «Спеціальні історичні дисципліни» та інші. З-поміж найшанованіших викладачів були Едуард Балагурі, Томаш Сопко, Михайло Тиводар, Іван Мандрик, Іван Поп... Л.Зубанич успішно закінчив факультет у 1993-ому.

Дипломованого спеціаліста направили на посаду вчителя історії, угорської мови та літератури Гутівської неповної середньої школи Берегівського району. Пропрацював три роки. Робота подобалась, учні любили молодого вчителя. Готувався, використовував додаткову літературу, наочні посібники... Сумісником працював 2 роки в Берегівському ПТУ № 11. Правда, через деякий час у житті стався несподіваний поворот.

Починаючи з березня 1996 р.,

Л.Зубанич почав працювати в редакції двомовної районної газети «Вісник Берегівщини» («Beregí Hírlap»), де затримався на 15 років (1996–2011). За цей час пройшов чимало службових щаблів: завідувач відділу культури (1996), заступник головного редактора (1996–1998), головний редактор (1998–2011). Сумлінно виконував обов'язки, виявляв креативність як журналіст та редактор, сприяв тому, щоб газета ставала дедалі цікавішою для передплатників... Але в душі з'явилася бажання займатися наукою й учить історії студентів.

У 2012 році перейшов на роботу в Ужгородський національний університет на кафедру історії Угорщини та європейської інтеграції, де й працює донині. За цей час був старшим викладачем (2012 р.), доцентом (2017 р.) і завідувачем кафедри (із вересня 2020 р.) Викладає курси: «Історія та культура стародавнього Сходу», «Історія та культура країн Центрально-Східної Європи доби Середньовіччя та Нового часу», «Візантійська цивілізація», «Історія та культура середньовічної Азії, Африки та доколумбової Америки», «Історія Карпатського басейну та угорського народу в давньоугорський період», «Спеціальні історичні дисципліни», «Історичне краєзнавство», «Методика навчання історії у закладах фахової передвищої та вищої освіти» тощо.

Ласло Ласлович із задоволенням працює зі студентами. Наголошує на важливості критичного мислення, нестандартного бачення, бажання постійно вчитися, щоб знати більше. Колега методично правильно проводить консультації, приймає заліки та іспити, є педагогом демократичного типу, якого люблять і шанують. Якщо коротко – людина на своєму місці! Працюючи в університеті, Лас-

ло Ласлович активно займається науковою роботою. Його кандидатська дисертація – «Суспільно-політичний розвиток дворянських родин Північно-Східної Угорщини у 1526–1657 рр.» – оригінальна тема, яку вивчав під науковим керівництвом доктора історичних наук, старшого наукового співробітника Єви Кіш (1966–2022). Робота написана на основі джерел Державного архіву Закарпатської області (Берегово) й Угорського національного архіву (Будапешт). Крім того, науковець використав опубліковані документи (зокрема, власну колекцію джерел), нечисленну наукову літературу, періодику, статистичні дані.

Усе це дозволило істориком ґрунтовно розкрити чимало поставлених питань, а саме: формування та розвитку дворянства як суспільної верстви та національно-економічні відносини у відповідному середовищі Північно-Східної Угорщини; роль релігій у житті представників зазначеного привілейованого стану, яке досліджував; докладно розглядає основні дворянські родини – Другетів, Телегді, Корнішів, Рейдеї, Перені, Долгаї, Петроваї, Поганів, Вашів та інші. Упродовж періоду, взятого для розвідки, змінювався статус окремих дворян: частина вже не брала участі у воєнних діях, а господарювала в маєтках. З'явилися ті, які не походили з давнього роду. Історія засвідчує (і це автор доводить у дисертації), що окремі селяни, котрі відзначилися на полі битви, одержували статус дворян. Зрозуміло, битва під Могачем, яку угорці програли туркам, призвела до того, що на території Угорщини виникли три об'єднання – турки закріпилися в Буді й контролювали Центральну Угорщину, східні землі відійшли до Трансильванії, а західні були приєднані до володінь Габсбургської династії. Із метою апробації науко-

вих результатів історик виступав на конференціях, публікував результати у виданнях (вітчизняних та зарубіжних)... З'явилася монографія «Похвала нобілітету кресів: Роль дворянства у суспільно-політичному розвитку Північно-Східної Угорщини у XVI–XVIII ст.» (Ужгород-Будапешт, 2016). Логічним наслідком цього процесу став успішний захист кандидатської дисертації на засіданні спеціалізованої вченої ради Ужгородського національного університету, який відбувся 23 вересня 2016 року. Офіційні опоненти – професор Мирослав Волощук та кандидат історичних наук Юрій Чотарі – дали високу оцінку кандидатського дослідження. Їх підтримали члени ради. Через деякий час (13 грудня 2016 р.) Вища атестаційна комісія України присвоїла кандидатський ступінь Л.Зубаничу.

Крім того, історик є автором угорськомовних монографій: «Запах старих квітів» (Ужгород-Будапешт, 2002), «Історія на дзеркалі води...» (Ужгород-Будапешт, 2007), «Стежками тисячолітньої історії» (Ужгород-Будапешт, 2010), «На периферії світів: Північно-Східна Угорщина у XVI–XVIII ст.» (Ужгород-Будапешт, 2015). У 2024 році побачила світ в Ужгороді україномовна монографія «Нариси з історії Другетів». Співавторами Л.Зубанича були доценти Оксана Ферков та Іван Міськов. Тут докладно простежено історію Другетів із XIV до XVII століть. Видання містить зображення гербів Другетів, репродукції картин, копії листів, зображення печаток тощо.

Доцент Л.Зубанич зарекомендував себе як організатор навчально-виховного процесу на кафедрі історії Угорщини та європейської інтеграції. Тут панує доброзичлива обстановка. У цьому велика заслуга завідувача. Знає ситуа-

ції викладачів, допомагає. Це це його поважають колеги та керівництво університету.

Історик чимало уваги приділяє громадській роботі. Зокрема, очолює Демократичну спілку угорців України. Це об'єднання займається політичною роботою серед угорців Закарпаття та за його межами. Члени спілки представлені в сільських, районних, міських радах. Організація приділяє значну увагу реабілітації закарпатських угорців. Підтримує угорські видання. Бере активну участь у розвитку краю (економіка, органи місцевого самоврядування, соціальна політика, освіта, охорона здоров'я, охорона довкілля).

У листопаді 2025 році Л.Зубанича було обрано заступником голови Ради національних меншин України. Головне завдання – реалізація прав нацменшин на національному рівні. Над цим і працює колега.

Ювілей Ласло Ласлович зустрів із вагомими здобутками (про що й ішлося в статті). Упевнений, що наступний життєвий етап буде не менш плідним. Зичу доброго карпатського здоров'я, миру, радості, родинного затишку, оптимізму та наснаги для подальшої праці в царині історії, краєзнавства, педагогіки на багатьох і благої літа!

Микола Олашин,
кандидат історичних наук

Біо-бограч 2026: ліцеїсти «наварили» біологів

Гальявина біля ботсаду на день стала епіцентром димової завіси. Поки перехожі з острахом думали, що на біофаку щось пішло не за планом під час чергових дослідів, студенти просто виживали в кулінарному батлі під назвою «Біо-бограч». Шість казанців, тонна паприки й амбіції, що кипіли сильніше ніж шкварки.

Кожна команда підійшла до справи зі своїм вайбом. Першкурсники з команди «Жива матерія» ще обережно розбиралися з тонкощами процесу – для них це був радше несміливий експеримент, ніж запекле змагання.

«Біобанда» другого курсу діяла впевненіше: зважаючи на на-

звучу, десь поруч мав бути ватажок, а в котел летіло все, на що вистачило сміливості та імпровізації.

Третьюкурсники з «Бограчу in vitro» намагалися підійти до справи максимально науково, контролюючи кожен етап приготування, хіба що ложки перед подачею не стерилізували.

Четвертькурсники «Aris mellifera» були справжніми бджілками, хоч насправді більше зосередилися на фінальній стадії – дегустації, бо в голові вже – тільки диплом і випускний.

А викладацький десант «Біобетяри» тримав позицію дослідчених спостерігачів, тиснучи на журі авторитетом і запахом домашнього сала.

Але тут стався головний «плот-твіст». Поки майбутні бакалаври та їхні наставники сперечалися щодо правильної густоти юшки, на горизонті з'явилися ліцеїсти із закладу імені В.С.Гренджі-Донського. Прийшли, наварили, перемогли... Між дегустаціями ще були веселі конкурси, але після першої ж миски гарячої страви всі просто намагалися не впасти в глибоку харчову кому.

Біофак укотре довів: якщо потрібно організувати максимально смачний хаос у найкращому сенсі – це точно до них.

Катерина Качуровська,
студентка
відділення журналістики

Між парами та підробітком

Фінансові труднощі студентів

Студентські роки традиційно вважаються найкращим часом життя, але за романтикою нічних підготовок до іспитів та нових знайомств ховається сувора реальність – фінансова незалежність. Для багатьох із нас університет стає першим серйозним іспитом з управління бюджетом, де головним завданням є не лише отримати «автоматом», а й дожити до наступної зарплати чи стипендії, не пішовши в «мінус».

У більшості здобувачів вищої освіти фінансова незалежність з'являється з першого курсу, тому що університет стає кроком у доросле життя. Усе починається з оренди житла. Ціни на оренду квартири, особливо в Ужгороді, дуже високі (на час підготовки цього матеріалу – найвищі в Україні), а гуртожитки хоч значно дешевші, але вимагають неабиякої винахідливості в організації побуту. Також «студентська дієта» з «Мівіни» – уже радше мем ніж реальність, адже на-

віть скромний бюджетний кошук продуктів б'є по кишені. І навіть за умови проживання з батьками перекуси в університеті або після нього теж завдають чималого удару гаманцю. А що говорити про навчальні матеріали та техніку – лише ноутбук, підписки на сервіси та роздруківки чого коштують!

Для мене найбільшим викликом став вибір між роботою й навчанням. Із першого ж дня в університеті працювала. Офіціанкою. Устигати за дедлайнами важко. У вихідні, проходячи після роботи, складно знайти сили на домашнє завдання. Такий темп життя часто призводить до вигорання та демотивації. Проте більшість починає шукати підробіток із другого-третього курсів. Офіціант, бариста, фрілансер, няня – усе це хоч трохи можна поєднувати з навчанням, щоб не завдало шкоди освітньому процесові. Але коли вибір між сном та підготовкою до семінару, останній, на жаль, часто

все ж відходить на другий план.

Грамотність із грошима – той предмет, який не знайти в розкладі, але який варто вивчити самостійно. Важливо користуватися пільгами. Допомогає студентський квиток. Знижки в кіно, музеях, спортзалах та на проїзд можуть зекономити чималу суму за місяць. Також можна планувати бюджет у застосунках, записувати витрати й тоді, коли бачиш суму на «випадковій» перекусі, бажання купувати зайве зникає. Ще зручно готувати вдома й брати ланч-бокси із собою. Це не соромно, а стратегічно вигідно.

Фінансові труднощі – тимчасовий етап, який загартовує характер. Не дозволяйте порожньому гаманцеві стати на заваді здобуттю якісних знань. Адже університет – не лише про диплом, а й про вміння знаходити вихід із будь-яких, навіть найскрутніших ситуацій.

Поліна Бацко,
студентка
відділення журналістики

Головна мелодія життя – мамина любов

Мама – людина, чию любов ми найчастіше помічаємо не у великих словах чи гучних вчинках, а в простих щоденних митях. У повідомленні «як доїхала?», у звичному хвилюванні, у пораді, у підтримці...

Із роками дорослішаємо, переїжджаємо, будуємо своє життя. Але мамине «я поруч» залишається незмінним: тихим, надійним відчуттям опори, до якого подумки повертаєшся в будь-якому віці. Саме тому День матері – завжди більше, ніж просто дата в календарі. Це – нагода зупинитися серед щоденної метушні й щиро подякувати за ту любов, яку ми часто сприймаємо як щось само собою зрозуміле.

Напередодні свята в ужгородській галереї «Ілько» відбувся дуже теплий і зворушливий концерт «Мама-дуо». Коли музика стає сімейною реліквією». Увесь вечір збиралося на сльози, бо це був не просто музичний виступ, а щира розмова про найближчу людину в житті.

На сцену виходили учні Ужгородської музичної школи №1 разом із мамами, а іноді – й бабусями. Не для того, щоб ідеально зіграти ноти, а

щоб поділитися чимось дуже особистим і тендітним.

Особливо запам'яталася ніжна «Травнева пісенька» Вольфганга Моцарта у виконанні Ванесси Співак та її мами Еріки... Світла, весняна композиція, наче материнська коліскова. Арія Йоганна Баха в грі братів Арона й Шамуеля Повніців із мамою Ноемі звучала глибоко й зосереджено, ніби тиха розмова душ.

Зворушливим був виступ Соломії Гринецької та її бабусі – пані Оксани. Як зазначила ведуча, бабуся – про особливий, максимально безумовний рівень любові. Та, яка завжди дозволить ще одну цукерку, скаже «грай, як хочеш» і обійме, навіть коли весь світ критикує. Їхня гра в чотири руки була ніжною й злагодженою: жінка уважно стежила за внучкою, м'яко підбадьорювала поглядом і легкою усмішкою, іноді допомагала ритмом, щоб підтримати впевненість. У цій турботі легко впізнається те знайоме відчуття, яке багатьом близьке з власного досвіду.

Харків'янка Дарина Федоренко з мамою Вікторією виконали «Вальс» Григорія Фрідмана. За їхньою грою від-

чувалася ціла історія: переїзд, тато на фронті, мамина підтримка, яка не потребує слів. І в той момент вальс звучав не просто як музика, а як тихе «ми разом, ми витримаємо».

Глибоко пролунала «Алілуя» Леонарда Коена у виконанні Евеліни Іваньо та мами Тетяни. Інструментальне звучання вийшло таким проникливим, що залом пройшла тепла хвиля. У цей момент музика говорила те, що ми іноді не наважимося сказати вголос: «Дякую, що ти є. Дякую, що йдеш зі мною життям».

Далі були весела чеська народна пісня «Пастушок», пристрасне й характерне «Libertango» Астора П'яццоллі у виконанні Калісандри Грамотнік та мами Мирослави, грайливий «Вихід синьора Помідора» Карена Хачатуряна у виконанні Елізи Голінок й мами Яни, а також енергійна «Тарантела» Марка Соколовського в грі Андрія Повхана та мами Анни. Кожна композиція ніби розповідала свою родинну історію: про підтримку, терпіння, спільні репетиції, сміх, хвилювання й радість бути разом.

Ведуча Наталія Піцур дуже

1 квітня щодня й без ілюзій

Як змінився гумор під час війни?

Збіглося так, що позаминулий номер «Погляду» вийшов 1 квітня. Під час поширення часопису подумалося, а тепер написалося: у час, коли щоденність наповнена тривогами, новинами з фронту, постійною невизначеністю, навіть щось звичне набуває іншого змісту. Те, що раніше було приводом для сміху, сьогодні змушує замислитися: де межа між доречним жартом і недоречною провокацією? Чи має гумор право на існування тоді, коли реальність така жорстка?

Попри складні обставини, сміх не зникає. Він трансформується. Українці активно створюють меми, іронізують над ворогом і самими собою, перетворюючи гумор на спосіб психологічного захисту. У соцмережах швидко поширюються історії про жінку, яка збила шахед банкою від огірків, жарти про ромів, котрі викрали російський танк, а також образ пса Патрона – маленького сапера, символу стійкості, відваги та навіть певної дитячої надії за складних часів. Усе це може здаватися абсурдним або навіть нереалістичним, але саме в тому й важливість. Гумор дозволяє відірватися від страху, подивитися на небезпеку під іншим кутом і хоч би на кілька хвилин відчутти полегшення. То не просто розвага, а спосіб зберегти психічну рівновагу. Ба більше, меми стали своєрідною мовою спілкування. Вони швидко передають емоції, об'єднують людей, створюють відчуття спільності. Коли ти бачиш, що інші жартують, іронізують, не здаються – це додає сил. Ось і Анеліна Фірцак, студентка 1 курсу економічного факультету (ОП «Міжнародна комерція»), на запитання, чи доречний гумор під час війни, відповідає: «Думаю, що так. Справді допомагає трохи відволіктися й знизити напругу. Іноді без жартів просто важко витримати все».

Воднораз зростає й відповідальність. Не кожен жарт є безпечним. У час війни неабияку загрозу несуть фейкові новини, замасковані під розіграш. Повідомлення про умовні атаки, вигадані вибухи чи раптові загрози можуть викликати паніку, особливо серед людей, котрі й без того живуть у постійному стресі. Те, що задумувалося жартом, має й реальні наслідки. Крім того, існує етична межа, яку не варто переходити. Надто щодо загиблих, постраждалих. Неприйнятні й висловлювання з приниженням інших або грою на страхах. У таких випадках гумор перестає бути підтримкою, перетворюється на джерело болю. Саме тому 1 квітня на повсякдень – не лише про веселощі. Це – про вміння відчувати контекст, розуміти межі й брати відповідальність за свої слова. Сміятися можна. Навіть потрібно, але важливо пам'ятати: добрий жарт – той, після якого легше всім, а не лише тому, хто його придумав.

За нових реалій гумор став тоншим, глибшим і водночас обережнішим. Він не втратив сили, але змінив форму. Сьогодні є не просто способом розважитися, а інструментом підтримки, аби пережити складні часи й зберегти людяність. Данііл Пірчак, студент 1 курсу факультету міжнародних економічних відносин, зауважує: «Я думаю, що гумор у час війни – нормальне явище, але є межа. Якщо це просто меми чи іронія, то супер, але жарти про смерть або якісь трагедії недоречні й можуть зачепити людей із негативного боку».

Отож і 1 квітня без ілюзій щодня – не відмова від сміху. Діється про інший сміх: свідомий, чутливий і такий, що допомагає триматися навіть тоді, коли навколо надто багато темряви.

Олександра Меденці,
студентка
відділення журналістики

точно передала атмосферу вечора: «Музика стає чимось більшим, ніж мистецтвом. Вона стає пам'яттю. Вона стає зв'язком. Вона стає сімейною історією, яка триває».

Того вечора найбільше відчувалася не так техніка гри, як те, що важливо мати поруч людину, котра вірить у тебе навіть тоді, коли сам сумніваєшся. Які б ноти не звучали – ніжні чи швидкі, сумні чи радісні – за ними лунала одна головна мелодія. Це – мамина любов.

Дякую кожній матері, яка того вечора вийшла на сце-

ну разом зі своєю дитиною. І всім мамам, котрі щодня виходять на головну сцену нашого життя – тихо, але неймовірно сильно. Обіймайте матусь. Телефонуйте. Кажіть «дякую», поки є можливість. І нехай у ваших родинних завжди лунає тепла, жива музика – навіть якщо це просто мамин голос на тому кінці слухавки.

Із пройдешинім Днем матері!
Анастасія Волкова,
Аліна Красновська,
студентки
відділення журналістики
Фото Крістіни Атрощенко

«Поезія без кордонів» – літературний вечір у «Совиному гнізді»

Ужгород укотре довів, що є містом, де культура й творчість знаходять відгук. У «Совиному гнізді» відбувся літературний вечір «Поезія без кордонів», який став не просто мистецькою подією, а простором єдності та натхнення. Організатори заходу – ініціативна група «СТУДІУМ» і ВІ «Активна громада» за підтримки Управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради – створили атмосферу, де кожен міг відчувати силу слова. Тут не було бар'єрів: поезія звучала різними мовами, у різних стилях, але широко й відверто.

Особливою активністю відзначилися студенти факультету іноземної філології нашого університету – основна частина аудиторії та автори сміливих виступів. Молодь читала власні

твори, ділилася переживаннями, а також представляла улюблені поезії світових класиків. Переплітались енергія, щирість, багатоголосся...

Атмосферності вечору надав музичний виступ на початку заходу – пісня «Ой у вишнево-му саду», наповнюючи приміщення ніжністю й натхненням, додаючи настроєвості через поєднання музики та поезії.

А ось формат вільного мікрофона дозволив кожному охочому долучитися до програми. Це сформувало відчуття спільності: слухачі ставали учасниками, а учасники – частиною великої літературної родини. Атмосфера була настільки невимушеною, що навіть ті, хто прийшов просто послуhati, відчували себе залученими до процесу.

Модерувала захід Яна Ку-

черява, яка поділилася враженнями: «Літературний вечір залишив приємні враження. Авторські твори дозволили відчувати справжню силу слова й переживань, а формат вільного мікрофона зробив захід ширим і живим. Вразила сміливість та відкритість учасників, котрі ділилися творчістю. Саме завдяки таким людям вечір видався душевним. Схожі події об'єднують та залишають багато світлих емоцій і спогадів».

«Поезія без кордонів» стала доказом того, що література здатна стирати межі й дарувати відчуття єдності. Вечір залишив чимало світла в серцях присутніх, подарував нові знайомства та наповнив натхненням для подальших творчих пошуків.

Вікторія Міклош,
студентка
відділення журналістики

Із днем народження!

Колектив кафедри української літератури вітає з днем народження завідувачку Оксану Кузьму. Вона є відомою особистістю в науковому, освітньому та культурному середовищі Закарпаття. У житті ювілярки тісно переплелися наукові студії, педагогічна діяльність і активна просвітницько-культурна праця, покликана популяризувати українську літературу.

Оксана Юріївна має авторитет у студентів, її лекції змістовні, сучасні та захопливі, навчальні курси зорієнтовані на актуальні теми, виклики доби й сприяють виявленню творчого та інтелектуального потенціалу здобувачів освіти. Відкритість до діалогу, взаєморозуміння зі студентами, уміння підтримати, зацікавити

й надихнути роблять педагогиню такою, до котрої прислухаються і якій довіряють. Постійне прагнення до саморозвитку, професійного зростання, відповідальність, виваженість, толерантність – риси характеру, що вибудували успішний сценарій життя колеги.

Щиро бажаємо Оксані Юріївні міцного здоров'я, гармонії, енергії, натхнення, нових наукових і професійних здобутків, удачних студентів, ширих людей поруч та радості від праці на освітянській ниві!

Студенти філологічного факультету поєднали захист наукових досліджень із вшануванням пам'яті Юрія Бадзя

На філологічному факультеті УжНУ відбулася IX Міжнародна науково-практична конференція студентів та аспірантів «Актуальні проблеми філології та журналістики», присвячена 90-річчю з дня народження літературознавця, публіциста, громадсько-політичного діяча, випускника філфаку Юрія Бадзя. Пленарне засідання в 429-ій аудиторії розпочалося з хвилини мовчання на вшанування пам'яті загиблих захисників.

На захід завітали: декан філологічного факультету, професор кафедри журналістики Юрій Бідзіля; заступниця декана з наукової роботи та міжнародних зв'язків, доцентка Олесь Харківська; заступниця декана з навчальної роботи, доцентка кафедри української мови Галина Шкурко; заступниця декана з виховної роботи, старша викладачка кафедри словацької філології Марта Демчик; завідувачка кафедри української мови, професорка Наталя Венжинович; завідувачка кафедри української літератури, доцентка Оксана Кузьма; завідувач кафедри журналістики, доцент Євген Соломін; завідувачка кафедри словацької філології, доцентка Наталя Петріца; голова Ради молодих учених філологічного факультету, доцентка кафедри журналістики Наталя Толочко; голова Наукового товариства студентів та аспірантів філфаку Ірина Бондар, інші викладачі.

Обговорення яскравого життєвого шляху Ю.Бадзя підтримали запрошені гості: заступниця начальника управління інформаційної діяльності та комунікацій із громадськістю Департаменту стратегічних комунікацій, національностей та релігій Закарпатської ОВА Марина Чела-Марковці; директор Всеукраїнського державного видавництва «Карпати» Віктор Брашлавець; кандидат юридичних наук, конституціоналіст, суддя Конституційного Суду України (2006–2013 рр.), екзасупник Міністра культури України, заслужений юрист України Володимир Кампо;

кандидат фізико-математичних наук, письменник, краєзнавець Ілля Шманько; однокурсниця Юрія Бадзя (1953–1958) Зоя Гвардіонова; голова Іршавської районної профспілкової організації працівників культури України Оксана Сідор.

На філологічному факультеті вперше вшановують світлу пам'ять Ю.Бадзя. Його діяльність є надзвичайно багатогранною.

Із вітальним словом виступив Ю.Бідзіля. Декан зазначив, що подія стала гарним містком між минулим філологічного факультету, майбутніми та нинішніми випускниками. До того ж, з одного боку, є певна інновація, бо конференцію раніше не присвячували конкретно Ю.Бадзю. Захід 9-ий міжнародний. З іншого, уже проводили подібні заходи, присвячені Олені Рудловчак, Василеві Німчуку та іншим випускникам. Це свідчить: наука розвивається, майбутнє української науки – у руках молоді.

Відтак виступив В.Брашлавець. Розпочав із представлення книжки, яка вийшла буквально перед конференцією, під назвою «Ми, дисиденти, політв'язні імперського комуністичного фашизму...» Це – збірка в пам'ять Ю.Бадзя, де зібрані статті різних авторів (правозахисників, юристів, літературознавців, журналістів, працівників і випускників філологічного факультету). Гість

трохи розповів про життєвий шлях Ю.Бадзя: сім'ю, кар'єру, процес дослідження творів, які стали основою книжки «Не зрікаючись любові до України».

В.Брашлавець пояснив, чому ініціював захід: «Моею метою була популяризація Юрія Бадзя. Він – наш земляк, і я вважав за необхідне винести його ім'я на широкий загал, адже він досі залишається недооціненим. Його праця «Право жити» я прочитав давно, але в університеті про неї знали мало. Ми готували книжку до 90-річчя з дня народження Юрія Васильовича, яке відзначали 25 квітня. Коли дізнався від журналіста Василя Ільницького про проведення міжнародної конференції на філологічному факультеті, зрозумів: це – саме те, що потрібно. Деканат і кафедра підтримали нашу пропозицію присвятити захід ювілею Бадзя. Ми максимально використали цю можливість для розголосу: запросили телебачення, викладачів, студентів та поважних гостей. Зокрема, до нас долучилася 92-річна Зоя Петрівна. Попри поважний вік вона як справжня вчителька поділилася надзвичайно цінними спогадами».

Із доповіддю виступив І.Шманько. Більше занурив аудиторію в життя дисидента, який народився в доволі бідній багатодітній сім'ї. Вочевидь, це

зіграло позитивну й негативну ролі. З одного боку, завдяки старшим братам був звільнений від важкої фізичної праці, що дало змогу зосередитися на навчанні. Особливо підтримувала мати. Зрештою, лише двоє дітей у сім'ї здобули вищу освіту.

Пан Ілля також зауважив, що Ю.Бадзю, вступивши до аспірантури в Києві, із легкістю влився в коло дисидентів та шістдесятників. А після завершення періоду «відлиги» запропонував своєму оточенню публічно виступити з відкритим листом до уряду та компартії Радянського Союзу. Цікаво: ця пропозиція не знайшла підтримки, тому він і взявся за написання праці «Право жити».

Про інтелектуальний вимір політичної філософії Ю.Бадзя доповідав В.Кампо. Погляди діяча формувалися в переломну епоху, коли сталінська тоталітарна система почала відходити в минуле, відкриваючи нові можливості. Саме тоді з'явився еврокомунізм, а ідеологія «відлиги» стала хоч і значущим, але, як з'ясувалося згодом, скороминучим продуктом епохи. У цей період підйому національного духу першим твором, що сколихнув українців, стала праця Івана Дзюби «Інтернаціоналізм чи русифікація?». Саме з неї пішов трактат Ю.Бадзя.

Із доповіддю про націетвор-

чий аспект публіцистики Ю.Бадзя виступила студентка 3 курсу відділення журналістики Софія Скиба. Вона зазначила: рух дисидентів та шістдесятників загалом відіграв важливу роль у відновленні української державності в 1991 р. та вплинув не лише на розвиток української мови, історії, культури, а й на еволюцію національної політичної думки. Було акцентовано на тезах мислителя: процес становлення нації завершується створенням незалежної держави, але якщо держава є безпосереднім наслідком переможної національно-визвольної боротьби. В умовах сучасної війни ідеї Ю.Бадзя щодо захисту національної ідентичності набувають особливої актуальності для Української держави.

Завершальну доповідь про Ю.Бадзя презентувала студентка 4 курсу українського відділення Каріна Федак – «Літературно-критична діяльність Юрія Бадзя в контексті естетичних та ідеологічних дискурсів ХХ століття». Дослідниця охарактеризувала видатного закарпатця як філолога-енциклопедиста та одного з останніх політв'язнів радянської системи, який став уособленням української ідентичності. Доповіла й про шлях мислителя від педагогічної практики до вступу в аспірантуру Інституту літератури імені Т.Г.Шевченка, наголосивши на переконанні діяча: літературознавство є не герметичною наукою, а інструментом національного самозбереження.

Окрему увагу було приділено спільному служінню ідеї Ю.Бадзя та його дружини Світлани Кириченко, а також аналізу праці «Право жити». У виступі В.Кампа прозвучала ключова теза автора про відповідальність кожного українця за осмислення власної історії, від чого безпосередньо залежить майбутнє нації.

Завершили конференцію переглядом відео про життєвий шлях Ю.Бадзя та спільним фотом на згадку.

Фотом Рябой,
Анастасія Волкова,
студентки
відділення журналістики

Будапешт навчив нас руху й контрастів, а Відень – спокою й естетики

Стереотипи часто змушують бачити світ у форматі «або-або». Але варто лише вирушити в дорогу – і будь-які умовні межі стираються. Подорожі взагалі дивним чином показують: важливіше не те, хто ти «за класифікацією», а те, що тебе захоплює. Бо нове місто вмє дивувати, зупиняти, змушувати вдвлятися в деталі й захокуватися в атмосферу.

Саме такою стала для нас поїздка до двох європейських столиць – Будапешта і Відня. Двох міст із зовсім різним настроєм, але однаково потужним враженням.

Будапешт: місто світла, ритму й панорам

Для нас – студентки відділення журналістики й студентки факультету математики та цифрових технологій Габріелли Кондрук – ця поїздка до Будапешта стала значно більшою ніж просто подорож за кордон – простором нових вражень, спільних маршрутів і моментів, які хочеться згадувати ще довго.

Ранковий Будапешт зустрів розкішними вулицями, величною архітектурою, тишею старого міста й веселим екскурсоводом, котрий цікаво розповів про історію будівель. Саме місто розділене Дунаєм на дві частини: Буду та Пешт, які колись існували окремо, а згодом об'єдналися в столицю. Та різниця відчувається й досі: Буда – спокійніша, пагорбиста, історична; Пешт – жвавіший, урбаністичний і динамічний. Саме в цьому

поєднанні й народжується особливий характер міста.

Підйом до Будаїської фортеці відкриває вигляд на місто, від якого важко відвести погляд. Також тут розташований Королівський палац – резиденція угорських правителів. Його сучасний вигляд є результатом реконструкцій ХХ століття, але дух історії зберігся, здається, у кожному камені.

Неподалік – Рибальський бастион, одна з найвідоміших пам'яток Будапешта. Білосніжні вежі виглядають декоративними до казки, хоч для багатьох це – ще й ідеальна фотозона. Саме звідси відкривається панорама на будівлю парламенту – неоготичний шедевр; його вважають однією з найвеличніших споруд міста й одним із найбільших парламентів у світі. Ми мали змогу побачити його і вдень, і вночі – завжди виглядав по-особливому казково.

Для мене місто – кадр, який хочеться сфотографувати: кожна вулиця має свій настрій, кожен фасад – власну історію. Для Габріелли – ритм архітектури, точність ліній і гармонія простору. Але найцікавіше в тому, що Будапешт захоплює незалежно від того, як саме ти звик дивитися на світ.

Після екскурсії починається найулюбленіша частина більшості туристів – вільний час. Ми губимося у вузьких вулицях, виходимо до набережної Дунаю, довго стоїмо на мосту Сечені, який став першим постійним мостом між Будую та Пештом. До речі, леви біля входу

на міст, за легендою, «без язиків» – хоч насправді є, просто їх не видно знизу.

Передати атмосферу міста іноді найкраще можуть не описи, а емоції. Ось як про цей день говорить Габріелла: «Я не очікувала, що це буде настільки атмосферно. Тут хочеться зупинити час. І найкраще: ми святкуємо мій день народження саме тут. Це точно один із найтепліших спогадів у житті».

І, звісно, угорська гастрономія. Кюртош – традиційна солодка випічка у формі циліндра, що готується з дріжджового тіста над вогнем, стає не просто десертом, а частиною подорожного досвіду. Аромат змішується із запахом міста, постійно з'являється в руках туристів, і цей смак хочеться запам'ятати не лише на фото, а й у власних відчуттях.

Відень: місто імперської тиші й вишуканої краси

У навушниках грає пісня Біллі Джоела «Vienna», і саме в цей момент Відень зустрічає нас сонцем. Згодом починається дощ, але він не псує настрою анітрохи. Навпаки, додає місту ще більшої глибини. Столиця Австрії – простір імперської величі, де історія не просто зберігається, а й досі живе у фасадах, площах, палацах і навіть у неспішому ритмі вулиць.

Прогулянка Віднем перетворюється на подорож у часі. Перед поїздкою варто переглянути фільм про імператрицю Сісі, адже після цього та історія ніби

оживає просто на міських вулицях. Архітектура бароко, палаци, охайні площі, композиції Моцарта, які лунають звідусіль, вузькі вулички – усе створює відчуття, що ти не просто турист, а мимоволі стаєш учасником подій минулого.

Особливе враження й від Собору святого Стефана. Це одна з найвідоміших будівель Відня, що поєднує розкіш, готику й культурну цінність. Поруч доглянуті сквери, зелені сади, акуратно вписані в міський простір, які додають цій імперській величі легкості.

Окреме задоволення – просто блукати віденськими вулицями без маршруту. Тут кожен поворот відкриває новий фасад, внутрішній дворик, затишну кав'ярню або маленьку деталь, яка запам'ятовується надовго.

Саме вищезазначені заклади – ще одна важлива частина міської культури. Віденська ка-

вова традиція внесена до списку нематеріальної спадщини ЮНЕСКО: тут не просто п'ють каву, а проводять час. У невеликій кав'ярні ми робимо паузу й замовляємо десерти, натхненні солодошами «Mozartkugel». І саме в такі моменти починаеш розуміти: Відень неможливо «подивитися» – його треба посмакувати та послухати.

Будапешт навчив нас руху й контрастів, а Відень – спокою й естетики. Дорога між ними наповнилася розмовами, сміхом і простими моментами, які не записуються в путівники, але залишаються в пам'яті.

І можливо, головний висновок подорожі – простий: стереотипи існують доти, доки не виходиш за їхні межі. Тому ламайте кордони. Подорожуйте. Не бійтеся відкривати світ.

Ольга Заець,
студентка
відділення журналістики

Арттерапія очима студентки: перший досвід

Жодного разу я не була на подібних заходах. Вони поставали в питаннях: навіщо, коли немає часу, що я там робитиму... І як тільки побачила, що йтиметься про арттерапію, теж просто думала: прийду, виплесну емоції на папір – і все. Та вищезгадані думки в результаті видалися хибними.

Отож прийшла в «YouthHub». Зустріла приємну адміністраторку, яка провела до залу. Я побачила дівчат, підійшла познайомитися. Із самого початку чомусь виникло хвилювання стосовно того, що відбуватиметься.

Напередодні нас додали до телеграм-каналу, де пізніше надіслали посилання на відео про плейбек-театр: що це таке, які є види та приклади. Одразу з'явилася думка: «Можливо, ми просто будемо про це говорити й слухати музику?» Усе виявилось зовсім інакше.

Арттерапію проводила Андріана Данилюк, відома під псевдонімом «Етна» – художниця, яка працює в стилі етноживопису. В роботах використовує традиційні мотиви, поєднуючи різні техніки живопису, вишивки, аплікації й текстурвання.

На початку господарка заходу ознайомила з планом роботи, який уже з перших речень викликав хвилювання. Потрібно було описувати власні емоції не лише словами, а й за допомогою звуків, жестів, навіть дій. Можна лише уявити наші обличчя в той момент. Спочатку це здавалося незвичним і трохи некомфорт-

ним, але з часом подібні відчуття зникали; я поступово стала відкриватися.

Наступний етап роботи – презентація власних історій, думок чи просто емоцій. Здавалося, кожна з дівчат ніби по-новому почала відчувати себе: з'явилися спокій, міжособистісна довіра... Поки хтось ділився історією, інші уважно слухали та уявляли почуте. Відтак створювали афіші до розповідей. Це виявилось цікавим досвідом, адже всі відтворили почуте, відображаючи власне бачення, внутрішній світ. Наприклад, коли слухали історію, пов'язану з відомою повістю Ернеста Гемінґвея «Старий і море», знаходили в ній щось своє. Так, для мене оповідь була про душевність, для інших – про маленьку перемогу. Але найважливіше те, що кожна учасниця не просто слухала, а відчувала оповідачку. У результаті всі ми ніби перебороли самих себе. Усе сказане й почуте мало значення. Ми занурилися не просто в арттерапію, а в особливу атмосферу довіри, де можна було відкритися іншим. Можливо, усі присутні спілкувалися не так довго, але вечір точно запам'ятався. Це підтверджують і враження учасниць. Зокрема, Вероніка, студентка другого курсу факультету міжнародних економічних відносин, розповіла: «Після першого досвіду я зрозуміла, що варто більше уваги приділяти самопізнанню й не боятися виходити із зони комфорту. Спочатку було трохи незручно, адже з'являвся страх осуду чи нерозу-

міння з боку інших, але з часом таке відчуття зникло. Натомість з'явилися позитивні емоції, легкість, нові знайомства. Найбільше запам'ятався момент, коли ділилася своїми думками й уперше відчувала, що мене справді слухають та розуміють. І це були люди, котрих раніше я не знала».

Власне про особливості арттерапії та її мету розповідає ведуча занять: «Моя мета – створити безпечний простір, де людина може побути собою: без оцінок, без маркування «правильно» чи «неправильно», без тиску. Через творчість ми вчимося чути себе, проживати емоції, не боятися їх, адже дуже часто проблема не в ситуаціях, а в нашому ставленні до них».

За словами А.Данилюк, важливу роль відіграє також підбір формату занять: «Я працюю з різними методиками й свідомо їх чергую – від рухливих, енергійних форматів до спокійніших і глибших. Це завжди залежить від періоду, стану людей, складу групи. Скажімо, на початку навчального року важливо «розрухати» учасників, допомогти їм відкритися, познайомитися, навчитися взаємодіяти. А перед святами з'являється інший запит: створювати щось тепле, особисте, поділитися переживаннями й спогадами. І тоді це більше формат майстер-класу, але з таким же глибоким терапевтичним ефектом».

Окремо Андріана підкреслює значення самого процесу арттерапії: «М'яко допомагає «розпакувати» внутрішній стан. Те, що

складно сказати словами, можна передати через інші форми: намалювати, заспівати, прожити тілом або навіть передати поглядом. Саме в цьому процесі з'являється розуміння, полегшення, відчуття «тут і зараз».

Насамкінець – про результат занять. «Найцінніше в них для мене – зміни, які відбуваються з людьми. Зустрічаю учасників через пів року чи рік; вони розповідають, як почали займатися спортом, знайомитися з новими хобі, улаштуватися на роботу, занурилися в мрії, зрештою, відверто поговорили з батьками... Таких історій багато. Усі – про одне: люди починають змінювати своє життя. Тут є важливий момент: не я їм допомагаю. Лише намагаюся створити умови. Люди допомагають собі самі. І відверто: допомагають мені теж. Бо щоразу після таких зустрічей виходжу натхненною, із новим розумінням певних моментів», – поділилася А.Данилюк.

Подібні заходи дарують відчуття внутрішнього комфорту, яке залишається ще довго після завершення зустрічей. На нашому прикладі ви, сподіваюся, побачили: інше середовище стало для кожної з нас цінним досвідом. Якщо ви також студент чи студентка нашого університету або просто хочете відпочити, пережити нові емоції – арттерапія точно стане для вас чудовою можливістю для цього.

Юлія Савчин,
студентка
відділення журналістики

Спорт без ілюзії,

або Як формується справжній колектив

Для глядачів спорт – свято, яскраві емоції та блиск медалей. Але справжня реальність – зовсім інша. Спорт без ілюзій – виснажлива щоденна рутинна, біль від травм і психологічний тиск. Але саме за цими суворими лаштунками народжується команда. Колектив формується не під час тріумфів, а в тиші роздягалень після важких поразок. Тоді, коли гравці вчаться приборкувати власне его та знаходять сили підстрахувати партнера. Лише через важку, непомітну глядачам працю групу людей у формі стає єдиним, незламним механізмом, який намагається діяти злагоджено – для перемоги над суперником.

Мій досвід гри у водне поло доводить вищесказане якнайкраще. Те, що з бортиків басейну виглядає динамічною грою з бризками, насправді є дуже жорстким протистоянням, де найважча боротьба завжди прихована від очей – під водою. Вона виникає в моменти, коли ти сам ледь тримаєшся на воді, але з останніх сил плывеш підстрахувати партнера.

Тобто йдеться про ідеальний урок для студентського життя: як у басейні, так і в навчанні справжня команда та найміцніші дружні зв'язки з'являються лише тоді, коли ви разом долаєте труднощі.

Данііл Соломін,
студент
відділення журналістики

Як міжнародні журналісти вивчають англійську через історію: екскурсія до замку та скансену

Студенти першого та третього курсів спеціальності «Міжнародна журналістика» із викладачкою англійської мови факультету міжнародних економічних відносин Наталією Драбов відвідали одні з найвизначніших історичних пам'яток Закарпаття – Ужгородський замок та скансен. Навчальна екскурсія стала частиною модульного завдання.

Вирушили напередодні Міжнародного дня музеїв, який щороку відзначають 18 травня. Під час екскурсії студенти мали виконувати й практичні завдання: фіксувати цікаві об'єкти, аналізувати побачене та згодом підготувати власні описи, виконати завдання й короткі журналістські матеріали англійською мовою.

Під час відвідин замку учасники ознайомилися з його багатомісячною історією, оглянули експозиції, що відтворюють життя різних епох, а також звернули увагу на побут, традиції та військову спадщину краю. Особливо вразили старовинні інтер'єри й автентичні експонати.

Продовженням екскурсії стало відвідування Музею народної архітектури та побуту, відомого

як «Старе село». Тут студенти побачили традиційні закарпатські хати, предмети побуту та знаряддя праці.

Враженнями поділився першокурсник Валерій Гетманцев: «Це був мій перший візит до Ужгородського замку. Споруда й територія виглядають добре збереженими, усе – у класичному середньовічному стилі, атмосферно та антуражно. Відверто, я очікував просто музей про сам замок, але насправді там усе подано значно ширше: історія Закарпаття, різні періоди України (від середньовіччя й світових воєн аж до сучасності), навіть речі з-за кордону. Сподобалося й етносело поруч. Бачили там ще кроликів і баранів. Загалом місця залишили гарне враження: це – історія поколінь, яку реально цікаво досліджувати».

За словами студентів, такі виїзні заняття допомагають краще опанувати матеріал і розвивати професійні навички. Екскурсія стала прикладом того, як навчання може поєднувати пізнання, практику та емоції.

Марія Семенченко,
студентка
відділення журналістики

День психолога, який почався з КВК, а закінчився практикою

У День психолога факультет суспільних наук УжНУ перетворив календарну дату на свято єдності. Цього разу професійний день збігся з із Днем ФСН і замість звичних урочистостей студенти мали гучний, сповнений імпровізацій КВК, у якому жарту міжували із справжньою психологічною практикою. За лаштунками цього заходу, зокрема, – першокурсниця Ірина Кобиланська, заступниця голови студради, для котрої організація свята стала особистим іспитом на професійність.

Свій вибір (координувати загальнофакультетський гумор уже на початку навчання) дівчина пояснює без пафосу й одразу розставляє акценти: «Із дитинства знала, що хочу бути психологом. Хоч із часом змінювалися думки, але коли настав момент вибору спеціальності перед вступом – не вагалася». Такі зізнання чуєш нечасто: зазвичай абітурієнти розповідають про сумніви, а тут – про внутрішню впевненість, яка витримала перевірку роками.

Символічним для Ірини стало те, що День психолога припав на день факультету. «Я вважаю: це дуже важливо, адже наш факультет відзначав не лише День психолога, а й кожного представника ФСН», – пояснює дівчина, і в її голосі чути повагу до всіх, хто навчається поруч. У тому, мабуть, і полягає та особ-

ливість майбутнього психолога: бачити спільноту, а не окремі кабінети. «Для мене весь процес організації був важливим та навіть, можу сказати, сакральним, – додає дівчина. – Оскільки для психолога це і є вже безпосередня практика: комунікація з групою людей, можливість спрямовувати їх та підтримувати дружній настрій у компанії, навіть якщо не все добре». Ось так гумор і свято стають полем для професійного зростання.

Поки команди на сцені вигадують жарту, заступниця голови студради вчить керувати емоціями великої аудиторії, м'яко спрямовувати динаміку вечора й тримати простір, у якому кожен відчувається своїм.

Нерв сучасного психологічного факультету в Ужгороді саме в тому й полягає: практика стартує не на четвертому курсі, а в першому ж семестрі – через спілкування, спільні справи й навіть клуб веселих та кмітливих. Те, що глядач сприймає як дотепне шоу, для організаторів стає лабораторією з вибудовування довіри, стресостійкості та вміння чути одне одного. І коли першокурсниця вже сьогодні називає таку роботу сакральною, лишається тільки уявити, які вершини вона підкорить до випуску.

Оксана Костик,
студентка
відділення журналістики

Бограч на фізичному:

традиція, що гуртує

Бограч на фізичному? Ви пам'ятаєте, що вони також існують? Цікаві, енергійні та активні студенти у своєму звичному просторі. І саме тут, серед знайомих стін і лабораторних аудиторій, народжується не лише наука, а й традиції, що гуртують факультет. Казан із бограчем стає символом того, що фізичний живе й поза навчальним процесом – зі своїми теплом, сміхом і спільністю святкового настрою.

На фізфаку традиційно відбувся «Бограч-фест» – неформальний захід, який уже є доброю традицією цього підрозділу. Головна мета – знайомство першокурсників із викладачами, старшокурсниками та студентським життям у теплій, невимушеній атмосфері. Зазвичай фестивалі проводять у вересні-жовтні, на початку навчального року, але цього разу перенесли на травень через реставрацію внутрішнього дворика.

Узагалі історія традиції розпочалася близько десяти років тому, коли представники фізичного факультету брали участь в університетському «Бограч-фесті». Згодом виникла ідея проводити власний захід, щоб більше згуртувати студентів і викладачів.

Андрій Сусла, заступник декана з виховної роботи, зазначає: захід покликаний продемонструвати, що студентське життя – не

лише навчання, лабораторні та лекції, а й активне дозвілля, командний дух і дружня атмосфера. Такі ініціативи сприяють згуртуванню спільноти та формуванню особливої атмосфери фізичного факультету.

Незважаючи на відносно невелику кількість учасників, задне подвір'я факультету, із якого відкривається гарний краєвид на ботанічний сад, було сповнене життя. Прийшли гості з різних підрозділів: біологічного, філологічного, стоматологічного... Робота кипіла: одні нарізали овочі й м'ясо, інші готували канапе, лаваш і смажили картоплю на смальці.

Головною інтригою дня стала кулінарна дуель між двома командами: викладачів та студентів. Були й танцювальний і музичний конкурси.

Під час заходу лунали теплі слова від декана факультету, професора Володимира Лазура та інших викладачів. Учасників конкурсів нагородили кухонними гаджетами: капучинаторами, вінчиками, ополонниками, а найактивніших студентів – ще подяками й грамотами.

Голова студентської ради фізичного факультету Діана Дубанич ділиться: «Я дуже рада, що нам удалося організувати бограч-фест. Усе вийшло атмосферно. Приємно було бачити стільки людей разом у доброму настрої. Ми вкла-

ли багато сил, тому задоволення результатом. Дякую всім, хто допомагав з організацією. Особливо студентам, викладачам та гостям. Найбільше – за теплу атмосферу й емоції».

Враженнями поділилася також Анастасія Чекрякова, голова студентської ради ННІ хімії та екології: «Мабуть, це один із найкращих спогадів про студентські роки. Окремо хочеться відзначити Варужана Саргсяна – його бограч дійсно найкращий! Такі шкварки, як робити він, не робить ніхто!»

Також Янош Сакалош, голова студентської ради філологічного факультету, додає: «Дуже сподобався цей захід. Була тепла атмосфера. Видно, що люди прийшли не просто «для галочки», а справді хотіли провести час разом. Особливо приємно: захід об'єднав різні факультети. Для нас, філологів, фізики – одні з найближчих друзів, тому було цінно побути разом. Такі ініціативи формують яскраве студентське ком'юніті».

Справжня студентська спільнота народжується не лише в аудиторіях чи лабораторіях, а й за спільним казаном, у сміхові, розмовах і за куштуванням смачних страв. Такі традиції роблять університетське життя теплим, незабутнім...

Вікторія Міклош,
студентка
відділення журналістики

Найкращі розмови часто починаються запитанням: «Будеш чай?»

Чай для багатьох асоціюється із затишком, теплом і спокоем. Саме за чашкою цього напою люди часто діляться переживаннями, сміються, говорять про важливе чи просто мовчать поруч. Недарма найкращі розмови починаються з простого: «Будеш чай?»

21 травня у світі відзначали День чаю – напою, який став

частиною культури багатьох народів. Для когось це – ранкова звичка, для когось – спосіб зігрітися, а для когось – рутинна після довгого дня. І можливо, саме сьогодні чудовий привід заварити улюблений чай і провести час із близькими?)

Фото: create.vista.com
Олександра Штефанюк,
студентка
відділення журналістики

АНЕКДОТИ

Як студенту встигнути все?
1. Нічого не плануй. 2. Нічого не обіцяй. 3. Нічого не роби. 4. Лягай спати.

Поліна Бацко,
студентка
відділення журналістики
***

Студент: «Автобус о 9:00. Я точно не запізнюся». Тим часом о 8:59 думає, що до 8:99 ще є багато часу й спокійно доїдає смачний бутерброд.

Юлія Савчин,
студентка
відділення журналістики

ПОГЛЯД

Орган вченої ради Ужгородського національного університету. Замовлення № 803. Ціна – безкоштовно. Виходить щомісяця. Номер підписано до друку 02.06.26. Засновник і видавець – ДВНЗ «Ужгородський національний університет». 88003, м. Ужгород, вул. Підгірна, 46. Номер надруковано у видавництві «А-Прінт»; 46010, м. Тернопіль, вул. Текстильна, 28. Тел.: (352) 52–27–37, 067–350–17–94. Наклад – 1000 примірників. Формат А3, 2 ум. друк. арк. Реєстраційне свідоцтво ЗТ № 449/41 від 7.02.2008. Відповідальність за зміст публікацій, етичне використання ШІ покладається на авторів. Відповідальна за випуск номера: М.Б.Гараздій.

Головний редактор:
В.Ю.Тарасюк

Художній редактор:
С.Ю.Скиба

Коректор:
М.Б.Гараздій

Адреса редакції: 88016, м. Ужгород,
вул. Університетська, 14 (ауд. 424)

Поштова скринька:
poglyad@uzhnu.edu.ua

Телефон редакції:
067–880–85–71